

אָמַר רַבִּי אֶבְרָהָם מֵהַבְּבֵלִי, מֵהַ כְּתוּבָה וּבִקּוּמָה. כְּלוּמַר יֵצֵר הָרַע אֵינּוּ מִשְׁגִּיחַ בְּהַ שְׂכֵבָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבִקּוּמָה לְעוֹלָם הַבָּא, אֲלֵא מִתְעוֹרֵר עִם כַּח הַגּוֹף לְעֵבֶד תְּאֻתּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה. דְּאָמַר רַבִּי אֶבְרָהָם בְּשִׁעָה שְׁנֹכְנְסִין הִרְשָׁעִים בְּגִיהֶנָּם מִכְּנִיסִים לִיצֵר הָרַע לְרֵאוֹת בְּהֵן, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב וְלוֹט בָּא צִעְרָה לְצִעְרָה שֶׁל גִּיהֶנָּם, וְנִפְקָ לִיהַ מִתְמָן לְנִסּוּתָא לְכִרְיִיתָא כְּדָאָמְרֵן. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב וַיַּעַל לוֹט מִצּוּעַר מִצִּעְרָה שֶׁל גִּיהֶנָּם.

וַיֵּשֶׁב בְּהַר, אָמַר רַבִּי יִצְחָק מִשְׁמַע דְּכְּתִיב בְּהַר מְלֻמָּד שֶׁהוּא שְׁם מוֹשְׁבּוֹ בְּמִקּוּם הַר. גּוֹף שֶׁהוּא חָרַב כְּהַר דְּלִית בֵּיהַ טִיבוּתָא. וּשְׁתֵּי בְּנוּתֵי עֵמוֹ. אֱלוֹ הַשְּׁתֵּי כַחוֹת דְּאָמְרֵן. כִּי (דף ק"ט ע"ב) יָרָא לְשִׁבְתָּ בְּצוּעַר, יָרָא וְחִרְדָּה נּוֹפְלַת עָלָיו בְּשִׁעָה שְׁרוּאָה צִעַר גִּיהֶנָּם שְׁמִצְעָרִין לְרִשָׁעִים וְחוֹשֵׁב שְׁשָׁם יְדוֹן, כִּינּוֹן שְׁרוּאָה שְׁאֵינּוּ נִדּוֹן שְׁם יוֹצֵא וְהוֹלֵךְ לְפִתּוֹת בְּנֵי אָדָם אֲחֵרֵי.

רַב הוּנָא כִּד הוּהוּ דְרִישׁ לְאַזְהָרָא לְבְנֵי אָדָם, הוּהוּ אָמַר לְהוּ בְנֵי אִסְתְּמָרוּ מִשְׁלִיחָא שֶׁל גִּיהֶנָּם, וּמֵאֵן הוּא זֶהוּ יֵצֵר הָרַע שֶׁהוּא שְׁלִיחַ שֶׁל גִּיהֶנָּם.

רַבִּי אַבָּא אָמַר מָאִי דְכְּתִיב, (משלי ל) לְעִלּוּקָה שְׁתֵּי בְנוֹת הַבַּיִת. אֱלוֹ שְׁתֵּי בְנוֹת לוֹט דְּאָמְרֵן, שֶׁהִיא נִפְשׁ הַמִּתְאַוָּה, וְנִפְשׁ הַמִּשְׁתַּתְּפָה בְּגוֹף הַרוֹדֶפֶת אַחַר יֵצֵר הָרַע לְעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ כְּתִיב הַכָּא בְּלוֹט כִּי יָרָא לְשִׁבְתָּ בְּצוּעַר, וְכְּתִיב הֵתָם לְעִלּוּקָה שְׁתֵּי בְנוֹת הַבַּיִת. יִרְ"א בְּגִימְטְרִיא הוּא עִלּוּקָה"ה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק אֵי יָרָא הוּא לְמֵאִי אֲתֵי לְמִטְעֵי כְּרִיִּיתָא, אֲלֵא כֶּף דְּרָף כֶּל עוֹשֶׂה עוֹלָה, כְּשְׁרוּאָה הָרַע מִתְיָרָא לְפִי שְׁעָה, מִיַּד חוּזֵר לְרִשְׁעוֹתוֹ וְאֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ לְכֻלּוּם, כֶּף יֵצֵר הָרַע בְּשִׁעָה שְׁרוּאָה דִּין בְּרִשָׁעִים יָרָא, כִּינּוֹן שִׁיּוּצָא לְחוּץ (לְעִשׂוֹת) אֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ כְּלוּם.

עִלּוּקָה"ה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִם יָרָא הוּא, אִזְ לְמָה הוּא בָּא לְהִטְעוֹת אֶת הַבְּרִיּוֹת? אֲלֵא כֶּף דְּרָף כֶּל עוֹשֶׂה עוֹלָה - כְּשְׁרוּאָה הָרַע, מִתְיָרָא לְפִי שְׁעָה, וּמִיַּד חוּזֵר לְרִשְׁעוֹתוֹ וְאֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ לְכֻלּוּם. כֶּף יֵצֵר הָרַע, בְּשִׁעָה שְׁרוּאָה דִּין בְּרִשָׁעִים, יָרָא. כִּינּוֹן שִׁיּוּצָא לְחוּץ (לְעִשׂוֹת), אֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ כְּלוּם.

אָמַר רַבִּי אֶבְרָהָם, מֵהַ כְּתוּבָה וּבִקּוּמָה, מֵהַ כְּתוּבָה וּבִקּוּמָה. כְּלוּמַר, יֵצֵר הָרַע אֵינּוּ מִשְׁגִּיחַ בְּהַ שְׂכֵבָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבִקּוּמָה לְעוֹלָם הַבָּא, אֲלֵא מִתְעוֹרֵר עִם כַּח הַגּוֹף לְעֵבֶד תְּאֻתּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה. שְׁאָמַר רַבִּי אֶבְרָהָם, בְּשִׁעָה שְׁנֹכְנְסִים הִרְשָׁעִים בְּגִיהֶנָּם, מִכְּנִיסִים לִיצֵר הָרַע לְרֵאוֹת בְּהֵן, זֶהוּ שְׁכִתּוּב וְלוֹט בָּא צִעְרָה, לְצִעְרָה שֶׁל גִּיהֶנָּם. וַיֵּצֵא לוֹ מִשָּׁם לְנִסּוּת אֶת הַבְּרִיּוֹת, כְּמוֹ שְׁאָמְרֵנוּ. זֶהוּ שְׁכִתּוּב וַיַּעַל לוֹט מִצּוּעַר - מִצִּעְרָה שֶׁל גִּיהֶנָּם.

וַיֵּשֶׁב בְּהַר - אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִשְׁמַע שְׁכִתּוּב בְּהַר, מְלֻמָּד שֶׁהוּא שְׁם מוֹשְׁבּוֹ בְּמִקּוּם הַר. גּוֹף שֶׁהוּא חָרַב כְּמוֹ הַר שְׁאֵינּוּ בּוֹ טוֹבָה. וּשְׁתֵּי בְנוּתֵי עֵמוֹ - אֱלוֹ שְׁתֵּי הַכַּחוֹת שְׁאָמְרֵנוּ. כִּי יָרָא לְשִׁבְתָּ בְּצוּעַר - יָרָא וְחִרְדָּה נּוֹפְלַת עָלָיו בְּשִׁעָה שְׁרוּאָה צִעַר גִּיהֶנָּם שְׁמִצְעָרִין לְרִשָׁעִים וְחוֹשֵׁב שְׁשָׁם יְדוֹן. כִּינּוֹן שְׁרוּאָה שְׁאֵינּוּ נִדּוֹן שְׁם, יוֹצֵא וְהוֹלֵךְ לְפִתּוֹת בְּנֵי אָדָם אֲחֵרֵי.

רַב הוּנָא כְּשֶׁהִיא דוֹרֵשׁ לְהַזְהִיר אֶת בְּנֵי הָאָדָם, הִיא אוֹמֵר לְהֵם: בְּנֵי, הַשְּׁמָרוּ מִשְׁלִיחַ שֶׁל גִּיהֶנָּם, וּמֵיָהוּ? זֶה יֵצֵר הָרַע, שֶׁהוּא שְׁלִיחַ שֶׁל גִּיהֶנָּם.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, מֵהַ זֶה שְׁכִתּוּב (משלי ל) לְעִלּוּקָה שְׁתֵּי בְנוֹת הַבַּיִת? אֵלּוֹ שְׁתֵּי בְנוֹת לוֹט שְׁאָמְרֵנוּ, שֶׁהִיא נִפְשׁ הַמִּתְאַוָּה, וְנִפְשׁ הַמִּשְׁתַּתְּפָה בְּגוֹף הַרוֹדֶפֶת אַחַר יֵצֵר הָרַע לְעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, כְּתוּב כָּאֵן בְּלוֹט כִּי יָרָא לְשִׁבְתָּ בְּצוּעַר, וְכְּתוּב שְׁם לְעִלּוּקָה שְׁתֵּי בְנוֹת הַבַּיִת. יִרְ"א בְּגִימְטְרִיא הוּא

עִלּוּקָה"ה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִם יָרָא הוּא, אִזְ לְמָה הוּא בָּא לְהִטְעוֹת אֶת הַבְּרִיּוֹת? אֲלֵא כֶּף דְּרָף כֶּל עוֹשֶׂה עוֹלָה - כְּשְׁרוּאָה הָרַע, מִתְיָרָא לְפִי שְׁעָה, וּמִיַּד חוּזֵר לְרִשְׁעוֹתוֹ וְאֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ לְכֻלּוּם. כֶּף יֵצֵר הָרַע, בְּשִׁעָה שְׁרוּאָה דִּין בְּרִשָׁעִים, יָרָא. כִּינּוֹן שִׁיּוּצָא לְחוּץ (לְעִשׂוֹת), אֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ כְּלוּם.